

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БУА-2023/08/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган аймаг

2022 он

Аудитын газрын дарга,

тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ

Утас: 70342580 Цахим хаяг: Erdene.B@audit.local

Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол

Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: П.Мөнхтуяа

Утас: 70342716 Цахим хаяг: MonkhtuyaP@audit.gov.mn

Аудитор:

Утас: 70342716 Цахим хаяг:

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга
- 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
- 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин
- 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
- 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
4. Аудитын тайлан
- 4.1 Ерөнхий зүйл.....
- 4.2 Материаллаг байдал.....
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....
5. Аудитын илрүүлэлт
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2023.03.22 № 276

танай _____ ны № _____ Т

СЭЛЭНГЭ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.УУГАНБАЯР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотойгоор санхүүгийн нэгдсэн тайлангаас дүгнэхэд авлагыг 104279.2 мянган төгрөгөөр бууруулж, 4082.7 мянган төгрөгийн өглөгийг барагдуулж батлагдсан төсвөөс зардлыг 39679.6 мянган төгрөгөөр хэмнэж ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудлыг тодорхойлоход материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийн үнэлгээ өндөр, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын шийдвэр гаргасан чухал асуудал, тайлант хугацаанд гарсан нөлөө бүхий ажил гүйлгээ, үйл явдлыг харгалзаж үзнэ.

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлангаар ХХС, БХС, ОНХС, ЖДҮДС гэсэн 4 сангийн санхүүжилтээр ОНХС-гийн 20225.6 мянган төгрөгөөр үндсэн хөрөнгө, 8153.5 мянган төгрөгөөр материал, БХС-гийн 21480.0 мянган төгрөгөөр машин тоног төхөөрөмж, 11232.3 мянган төгрөгөөр материал, хөрөнгөөр машин тоног төхөөрөмж тус тус худалдан авсныг сумын ИТХ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 11/07 тоот шилжүүлэн авах хуралдааны тогтоолоор ИТХ болон ЗДТГ орлого авч тайлагнасан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сэлэнгэ сумын Засаг дарга нь 2022 онд 27 ажил төлөвлөснөөс 25 ажил нь бүрэн хийгдэж 2 ажил нь хийгдээгүй, гүйцэтгэлийн биелэлт 92.3 хувиар дүгнэгджээ.

006020276

АДБОУС 2706.10-д зааснаар хууль тогтоомжоор хориглоогүй, аудитын тайланд заавал мэдээлэх аудитын гол асуудал гэж тодорхойлоогүй, тухайлбал, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүссэн тухай, санхүүгийн тайлангийн аудит, аудитын тайлантай холбоотой аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлагын тухай дэлгэрэнгүй тайлбар өгөхөөр хууль тогтоомжоор шаардсан мэдээллийг тусгана.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой. Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>987,701,975.55</u>	<u>683,270,874.74</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	220,906,163.94	351,397,670.76
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31120	Гадаад валют		
31130	Нэмэлт санхүүжилт		-
31140	Касс арилжааны банк		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	220,906,163.94	351,397,670.76
3121	Төгрөг	220,906,163.94	351,397,670.76
31211	Төрийн сангийн харилцах	220,891,601.55	350,638,378.24
31212	Монгол банкин дахь харилцах		
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	14,562.39	759,292.52
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах		
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк		
3122	Гадаад валют	-	-
31221	Төрийн сангийн харилцах		
31222	Монгол банк дахь харилцах		
31223	Арилжааны банк дахь харилцах		
31224	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах		
31400	Замд яваа мөнгөн хөрөнгө		
31500	Хадгаламж		
32	БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	-
321	Үнэт цаас	-	-
32110	Төгрөг		
32120	Гадаад валют		
33	АВЛАГА	347,846,203.98	243,568,537.98
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	340,489.00	
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	120,400,400.00	

33400	Зээлийн хүүгийн авлага	16,728,372.00	16,509,569.00
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	1,499.98	1,499.98
335	Бусад авлага	210,375,443.00	227,057,469.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	27,385,374.00	13,832,354.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	182,990,069.00	213,225,115.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	418,949,607.63	88,304,666.00
351	Түүхий эд материал	88,383,922.20	-
35110	Тусгай зориулалттай материал	2,115,000.00	
35130	Эм боох материал	86,268,922.20	
354	Хангамжийн материал	318,973,685.43	80,466,666.00
35410	Бичиг хэргийн материал	100,000.00	112,000.00
35420	Аж ахуйн материал	61,840,586.00	38,128,656.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл		4,037,160.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	13,673,000.00	-
35450	Барилгын засварын материал	3,636,021.00	-
35460	Хүнсний материал	39,759,231.00	
35470	Бусад хангамжийн материал	199,964,847.43	38,188,850.00
35600	Мал амьтад	11,592,000.00	7,838,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,923,093,785.78	975,706,412.46
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,923,093,785.78	975,706,412.46
392	Биет хөрөнгө	4,794,432,619.18	959,924,079.20
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,052,790,664.74	379,685,599.83
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(276,200,423.63)	(20,796,730.86)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	456,789,638.76	383,701,740.76
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(145,514,664.27)	(155,498,959.61)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	816,488,573.49	260,131,867.30
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(442,001,888.69)	(92,571,869.86)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	181,425,398.51	12,841,210.55

39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(84,392,990.48)	(2,446,159.28)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	376,223,897.00	315,294,264.30
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(156,786,785.25)	(120,416,883.93)
39217	Ном	15,611,199.00	
393	Биет бус хөрөнгө	128,661,166.60	15,782,333.26
39301	Програм хангамж	9,887,798.00	3,100,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,128,631.40)	(1,101,666.74)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	121,902,000.00	13,784,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>5,910,795,761.33</u>	<u>1,658,977,287.20</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>4,082,740.00</u>	<u>5,651,456.92</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,082,740.00	5,651,456.92
413	Өглөг	4,082,740.00	5,651,456.92
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2,368,650.00	1,522,135.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	412,400.00	-
4136	Бусад өглөг	1,301,690.00	4,129,321.92
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	413,600.00	
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	888,090.00	4,129,321.92
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>5,906,713,021.33</u>	<u>1,653,325,830.28</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,906,713,021.33	1,653,325,830.28
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,943,126,612.59	812,767,431.76
51101	Өмч: - төрийн	1,595,636,611.83	465,277,431.00
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	347,490,000.76	347,490,000.76
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,781,169,230.02	442,470,620.33
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	950,602,756.77	318,797,810.39
51220	Тайлант үеийн үр дүн	830,566,473.25	123,672,809.94
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,182,417,178.72	398,087,778.19
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>5,910,795,761.33</u>	<u>1,658,977,287.20</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,049,451,725.69	3,545,942,490.27
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	258,106,641.61	722,697,809.90
110	Орлогын албан татвар	32,660,727.01	224,279,703.36
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	32,660,727.01	224,279,703.36
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх		174,435,624.59
110002	Үйл ажиллагааны орлого	11,822,061.00	25,743,484.78
110003	Хөрөнгийн орлого	18,486,926.01	14,480,713.99
110008	Шууд бус орлого	2,351,740.00	9,619,880.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	42,677,695.80	50,416,828.50
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	12,085,815.80	2,634,258.50
113002	Бууны албан татвар	2,340,000.00	2,420,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	28,251,880.00	45,362,570.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	182,768,218.80	448,001,278.04
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	20,960,893.30	24,568,174.88
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,756,460.00	5,747,610.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	7,755,000.00	14,295,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4,461,433.30	4,525,564.88
118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	5,988,000.00	
1181	Газрын төлбөр	6,905,791.00	23,675,777.00
118101	Газрын төлбөр	6,905,791.00	23,675,777.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	154,901,534.50	399,757,326.16
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	152,641,534.50	149,653,726.16
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,260,000.00	1,650,000.00

118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,000,000.00	898,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр		247,555,600.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,313,634,644.08	311,981,182.42
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,313,634,644.08	204,267,182.42
120002	Хүүгийн орлого	8,589,590.00	9,732,510.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,288,360,634.08	167,054,855.15
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	85,531,260.00	98,375,675.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,202,829,374.08	68,679,180.15
120010	Борлуулалтын орлого (цэвэр) /ТӨҮГ/	54,632,970.00	112,144,100.00
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	(37,948,550.00)	(84,664,282.73)
121	Хөрөнгийн орлого	-	107,714,000.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого		107,714,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,477,710,440.00	2,511,263,497.95
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,079,539,600.00	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,079,539,600.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	221,255,602.00	99,796,773.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	12,568,631.00	3,149,425.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	29,071,200.00	91,798,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	176,138,571.00	4,560,780.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,477,200.00	288,568.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,033,977,908.00	2,411,466,724.95
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	704,562,108.00	1,463,574,555.08
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	214,800.00	922,578.87

132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	245,974,100.00	746,263,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	83,226,900.00	200,706,391.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	142,937,330.00	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	142,937,330.00	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,064,096,096.61	3,113,406,761.35
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,064,096,096.61	3,113,406,761.35
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,427,185,864.08	1,625,594,435.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,969,447,719.00	409,670,456.00
210101	Үндсэн цалин	1,343,876,336.00	314,898,189.00
210102	Нэмэгдэл	447,723,160.00	68,566,512.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,046,000.00	
210104	Урамшуулал	141,712,178.00	16,151,260.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,090,045.00	10,054,495.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	260,081,083.35	51,486,532.87
210201	Тэтгэврийн даатгал	182,194,802.55	35,065,955.52
210202	Тэтгэмжийн даатгал	19,592,449.55	4,113,880.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15,382,785.01	3,310,919.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,993,395.70	804,257.21
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	38,917,650.54	8,191,519.68
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	196,365,999.00	603,289,652.34
210301	Гэрэл, цахилгаан	34,895,299.00	39,804,375.34
210302	Түлш, халаалт	158,955,500.00	560,995,277.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,515,200.00	2,490,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	73,535,921.16	33,847,882.00
210401	Бичиг хэрэг	6,384,216.00	3,536,248.00
210402	Тээвэр, шатахуун	31,637,545.00	15,837,701.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,125,030.00	1,756,500.00

210404	Ном, хэвлэл	269,500.00	
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,006,349.00	5,130,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	24,036,281.16	379,950.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	77,000.00	2,000,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал		5,207,483.00
2105	Нормативт зардал	370,146,564.70	198,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	290,671,091.70	
210502	Хоол, хүнс	76,388,273.00	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,087,200.00	198,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	23,481,479.00	170,219,818.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,859,500.00	
210604	Урсгал засвар	21,621,979.00	170,219,818.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,215,900.00	6,420,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,215,900.00	6,420,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	79,077,868.61	127,344,083.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	59,109,375.00	99,866,420.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	718,800.00	199,022.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	486,050.00	402,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	285,300.00	215,300.00
210807	Газрын төлбөр	109,500.00	288,778.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	10,535.00	
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	18,358,308.61	26,371,763.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	449,833,329.26	223,118,011.14
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	156,035,488.00	98,072,771.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,800,720.00	9,473,820.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	285,997,121.26	115,571,420.14

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	636,910,232.53	1,487,812,325.95
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	83,226,900.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	83,226,900.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	60,778,000.00	23,315,192.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	24,000,000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	18,828,000.00	10,369,900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	6,280,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,950,000.00	6,664,392.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	450,552,189.00	1,464,497,133.95
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	450,125,457.00	1,463,574,555.08
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	426,732.00	922,578.87
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	42,353,143.53	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	42,353,143.53	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>985,355,629.08</u>	<u>432,535,728.92</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	154,789,155.83	4,548,450,968.97
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	152,930,155.83	73,157,451.98
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал		7,880,747.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	1,859,000.00	46,833,800.00
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө		3,880,240,381.36
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал		359,347,668.63
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалттай хөрөнгийн зардал		180,990,920.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(154,789,155.83)	(4,548,450,968.97)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>830,566,473.25</u>	<u>(4,115,915,240.05)</u>

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,786,376,611.83	2,190,153,087.03	942,866,848.46		4,919,396,547.32
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			7,735,908.31		7,735,908.31
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,786,376,611.83	2,190,153,087.03	950,602,756.77	-	4,927,132,455.63
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт		(7,735,908.31)			(7,735,908.31)
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	156,750,000.76				156,750,000.76
C07	Тайлант үеийн үр дүн			830,566,473.25		830,566,473.25
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,943,126,612.59	2,182,417,178.72	1,781,169,230.02	-	5,906,713,021.33
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,943,126,612.59	2,182,417,178.72	1,781,169,230.02	-	5,906,713,021.33
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(1,130,359,180.83)	(1,784,329,400.53)	2,777,216,630.36		(137,471,951.00)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	812,767,431.76	398,087,778.19	4,558,385,860.38	-	5,769,241,070.33
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт					-
D06	Орлогын тайланд хүлээн					-

	зөвшөөрөөгүй олз, гарз					
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(4,115,915,240.05)		(4,115,915,240.05)
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	812,767,431.76	398,087,778.19	442,470,620.33	-	1,653,325,830.28

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,899,658,934.61	3,620,940,129.85
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	258,106,641.61	722,697,809.90
110	Орлогын албан татвар	32,660,727.01	224,279,703.36
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	32,660,727.01	224,279,703.36
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх		174,435,624.59
110002	Үйл ажиллагааны орлого	11,822,061.00	25,743,484.78
110003	Хөрөнгийн орлого	18,486,926.01	14,480,713.99
110008	Шууд бус орлого	2,351,740.00	9,619,880.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	42,677,695.80	50,416,828.50
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	12,085,815.80	2,634,258.50
113002	Бууны албан татвар	2,340,000.00	2,420,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	28,251,880.00	45,362,570.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	182,768,218.80	448,001,278.04
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	20,960,893.30	24,568,174.88
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,756,460.00	5,747,610.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	7,755,000.00	14,295,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4,461,433.30	4,525,564.88

118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	5,988,000.00	
1181	Газрын төлбөр	6,905,791.00	23,675,777.00
118101	Газрын төлбөр	6,905,791.00	23,675,777.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	154,901,534.50	399,757,326.16
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	152,641,534.50	149,653,726.16
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,260,000.00	1,650,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,000,000.00	898,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр		247,555,600.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	284,242,253.00	384,565,302.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	284,242,253.00	276,851,302.00
120002	Хүүгийн орлого	8,589,590.00	9,732,510.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	221,389,193.00	155,045,192.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	221,389,193.00	155,045,192.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	54,263,470.00	112,073,600.00
121	Хөрөнгийн орлого	-	107,714,000.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого		107,714,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,357,310,040.00	2,513,677,017.95
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,079,539,600.00	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,079,539,600.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	221,255,602.00	102,210,293.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	12,568,631.00	3,149,425.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	29,071,200.00	94,211,520.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	176,138,571.00	4,560,780.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,477,200.00	288,568.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,033,977,908.00	2,411,466,724.95

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	704,562,108.00	1,463,574,555.08
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	214,800.00	922,578.87
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	245,974,100.00	746,263,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	83,226,900.00	200,706,391.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	22,536,930.00	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	22,536,930.00	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>4,077,235,568.61</u>	<u>3,079,919,904.03</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,077,235,568.61	3,079,919,904.03
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,038,997,056.08	1,585,084,682.08
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,980,000,659.00	427,260,320.00
210101	Үндсэн цалин	1,343,258,160.00	315,815,701.00
210102	Нэмэгдэл	447,973,612.00	67,649,000.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,046,000.00	
210104	Урамшуулал	141,899,063.00	16,151,260.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,090,045.00	10,054,495.00
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	10,733,779.00	17,589,864.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	262,776,938.17	56,004,517.87
210201	Тэтгэврийн даатгал	181,584,155.47	34,870,434.31
210202	Тэтгэмжийн даатгал	19,393,750.50	4,082,134.63
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15,516,669.19	3,285,042.86
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,912,168.31	819,578.96
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	38,984,995.00	8,128,127.11
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	3,385,199.70	4,819,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	207,768,607.91	609,495,815.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	34,895,299.00	39,804,375.34
210302	Түлш, халаалт	168,465,900.00	564,545,277.00

210303	Цэвэр, бохир ус	2,515,200.00	2,490,000.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	1,892,208.91	2,656,163.14
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	68,676,211.00	29,216,149.00
210401	Бичиг хэрэг	5,972,556.00	3,951,248.00
210402	Тээвэр, шатахуун	32,852,365.00	15,878,401.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,125,030.00	1,756,500.00
210404	Ном, хэвлэл	269,500.00	
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,620,700.00	5,130,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,836,060.00	2,500,000.00
2105	Нормативт зардал	218,460,382.00	2,300,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	120,792,492.00	
210502	Хоол, хүнс	90,658,690.00	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,009,200.00	2,300,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	24,959,600.00	166,758,818.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	80,000.00	
210604	Урсгал засвар	24,879,600.00	166,758,818.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,215,900.00	6,420,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,215,900.00	6,420,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	103,250,200.00	191,979,835.73
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	61,892,295.00	104,610,293.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	718,800.00	418,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	486,050.00	402,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	285,300.00	215,300.00
210807	Газрын төлбөр	109,500.00	69,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	10,535.00	
210815	Хүүний төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	1,510,000.00	
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	289,170.00	1,599,360.00

210817	Даатгалын төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	37,948,550.00	84,664,282.73
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	167,888,558.00	95,649,226.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	155,539,528.00	85,950,906.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,349,030.00	9,698,320.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,038,238,512.53	1,494,835,221.95
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	83,226,900.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	83,226,900.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	59,692,760.00	22,340,192.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	24,000,000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	21,322,760.00	10,369,900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	6,280,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,370,000.00	5,689,392.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	450,552,189.00	1,464,497,133.95
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	450,125,457.00	1,463,574,555.08
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	426,732.00	922,578.87
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	444,766,663.53	7,997,896.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,413,520.00	
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	442,353,143.53	7,997,896.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>(177,576,634.00)</u>	<u>541,020,225.82</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	48,326,180.00	287,727,420.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	48,326,180.00	287,727,420.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	48,326,180.00	287,727,420.00
223001	Бусад хөрөнгө		187,521,820.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	48,326,180.00	100,205,600.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(48,326,180.00)</u>	<u>(287,727,420.00)</u>

	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
145006	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих		
145007	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		
145008	Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		
145009	Төрөл бүрийн хандив		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	117,902,350.00	122,801,299.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	117,902,350.00	122,801,299.00
231001	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих зээл		
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл		
24	ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ТӨЛБӨР	-	-
240001	Гадаад зээлийн үндсэн төлбөр		
241001	Засгийн газрын бондын үндсэн төлбөр		
242001	Засгийн газрын үнэт цаасны үндсэн төлбөр		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	-	-
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүү		
250002	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө		
250003	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн		
250004	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн		
250005	Төлсөн ногдол ашиг		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>(117,902,350.00)</u>	<u>(122,801,299.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(343,805,164.00)	130,491,506.82
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	164,711,327.94	220,906,163.94
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	220,906,163.94	351,397,670.76

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,031,763,300.00	1,804,414,430.21
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,496,660,900.00	1,450,865,711.21
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,474,310,100.00	1,428,525,519.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	437,775,100.00	409,670,456.00
210101	Үндсэн цалин	330,140,800.00	315,815,701.00
210102	Нэмэгдэл	68,397,100.00	67,649,000.00
210104	Урамшуулал	20,907,600.00	16,151,260.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	18,329,600.00	10,054,495.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,483,300.00	51,185,317.87
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,103,800.00	34,870,434.31
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,365,100.00	4,082,134.63
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,492,300.00	3,285,042.86
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	865,700.00	819,578.96
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,656,400.00	8,128,127.11
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	595,533,800.00	606,839,652.34
210301	Гэрэл, цахилгаан	39,668,000.00	39,804,375.34
210302	Түлш, халаалт	553,375,800.00	564,545,277.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,490,000.00	2,490,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	29,446,700.00	29,216,149.00
210401	Бичиг хэрэг	3,951,400.00	3,951,248.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,879,700.00	15,878,401.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,985,600.00	1,756,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,130,000.00	5,130,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,500,000.00	2,500,000.00
2105	Нормативт зардал	2,300,000.00	2,300,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,300,000.00	2,300,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	202,259,800.00	202,258,818.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35,500,000.00	35,500,000.00
210604	Урсгал засвар	166,759,800.00	166,758,818.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,420,000.00	6,420,000.00

210702	Дотоод албан томилолт	6,420,000.00	6,420,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,505,900.00	3,505,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,400,000.00	2,400,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	418,800.00	418,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	402,800.00	402,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	215,300.00	215,300.00
210807	Газрын төлбөр	69,000.00	69,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	142,585,500.00	117,129,226.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	134,885,500.00	107,430,906.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,700,000.00	9,698,320.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,350,800.00	22,340,192.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,350,800.00	22,340,192.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,369,900.00	10,369,900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	6,280,900.00	6,280,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,700,000.00	5,689,392.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	343,286,200.00	230,747,420.00
222001	Тоног төхөөрөмж	23,000,000.00	23,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	320,286,200.00	207,747,420.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	191,816,200.00	122,801,299.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	191,816,200.00	122,801,299.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,031,763,300.00	1,818,403,555.21
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,649,553,700.00	1,663,358,363.21
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,448,847,300.00	1,462,651,972.21
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	200,706,400.00	200,706,391.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	382,209,600.00	155,045,192.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	258,825,000.00	155,045,192.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	123,384,600.00	0
14	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	128	60
145005	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	2	2
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	2	106,333,630.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	112,324,863.00

6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	128	60
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	63	29
620001	Удирдах ажилтан	9	9
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13
620003	Үйлчлэх ажилтан	41	7
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	63	29
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	0	0
650003	Ажлын албаны албан хаагч (АА)	0	0
650004	ССБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	0	0
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)		
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	0	0
650007	Мэргэжлийн боловсролын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮМБ)		
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)		0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	44	10
650010	Гэрээт ажилтан		
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8.00	8.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	102,210,293.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	102,210,293.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	102,210,293.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	102,210,293.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	102,210,293.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	102,210,293.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	102,210,293.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,149,425.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	94,211,520.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,560,780.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	288,568.00
131106	Төсвийн урамшуулал	
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сэлэнгэ сум ТТЗ нь 2022 оныг "Эмх цэгц дэг журмыг сахих ба сахиулах жил" болгон зарлаж Иргэдээ дээдэлсэн ухаалаг үйлчилгээг нэвтрүүлэх" гэсэн зорилт тавин ажиллажээ.

Мөн сумын төсөвт байгууллагуудын төсвийн орлого зарлага зарцуулалтын үйл ажиллагаа төрийн болон орон нутгийн өмчийн хадгалалт хамгаалалтад хяналт тавих удирдлагад мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх бодит мэдээ мэдээллээр хангах зорилгыг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Сумын хэмжээнд 2022 онд Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөрийн биелэлт 73.6 хувь, аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр 77.9 хувиар, сумын засаг даргын мөрийн хөтөлбөр 92.3 хувиар тус тус биелсэн гүйцэтгэлтэй дүгнүүлжээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Монгол улсын үндсэн хууль, Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Архив бичиг хэргийн тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, НББ-ийн тухай хууль болон бусад тогтоол шийдвэрийг мөрдөн ажилласан байна.

Мөн Засгийн газрын "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 2021 оны 43 дугаар тогтоолоор төсвийн захирагч нарт төсвийг хэмнэлттэй зарцуулах үүрэг өгч ажиллажээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй, аймгийн Засаг даргын 2020 оны 09 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/424 тоот захирамжаар баталсан НБББББ-ийг мөрдөн ажиллаж байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй, аймгийн Засаг даргын 2020 оны 09 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/424 тоот захирамжаар баталсан НБББББ-ийг мөрдөн ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 4251.9 сая төгрөгөөр буюу 72 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	220.9	351.4	130.5
Авлага	347.8	243.6	-104.2
Бараа материал	418.9	88.3	-330.6
Үндсэн хөрөнгө	4923.1	959.9	-3963.2
Нийт хөрөнгө	5910.8	1658.9	-4251.9
Өр төлбөр	4.1	5.6	-1.5
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	5906.7	1653.3	-4253.4
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	5910.8	1658.9	-4251.9

Дээрх хүснэгтээс харахад бараа материал өмнөх оны үзүүлэлтээс 330.6, үндсэн хөрөнгө 3963.2 сая төгрөгөөр буурч нийт хөрөнгийн хэмжээ 4251.9 сая төгрөгөөр буурсан нь ЭМТ, Соёл, Сургууль Цэцэрлэгийн байгууллагууд орон нутагт нэгтгэгдэхгүй болсонтой холбон үзэж байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 220.9 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 351.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнаж 130.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө			
Банканд байгаа бэлэн мөнгө			
Төгрөг			
Төрийн сангийн харилцах	220.9	351.4	130.5
Арилжааны банк дахь харилцах			
Гадаад валют			
Арилжааны банк дахь харилцах			
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө			
Дүн	220.9	351.4	130.5

Эх сурвалж: [Мөнгөн хөрөнгийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан](#)

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 351.4 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд үлдэгдэлтэйгээр тайлагнажээ

Аудитын илрүүлэлт

Мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой гарсан зөрчил илрээгүй болно.

3.5.2 Авлага

Авлагын эхний үлдэгдэл 347.8 сая төгрөгийн, эцсийн үлдэгдэл 243.5 сая төгрөг болж 104.3 сая төгрөгөөр буурсан нь ЭМТ, Цэцэрлэг, Сургууль, Соёлын төв гэсэн байгууллагууд санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдээгүй хасагдсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	0.3	0	-0.3
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	120.4	0	-120.4
Татаас, санхүүжилтийн авлага			
Зээлийн хүүгийн авлага	16.7	16.5	-0.2
Татвар, НДШ-ийн авлага /ТӨҮГ/	0.001	0.001	0
Татаас, санхүүжилтийн авлага			
Байгууллагаас авах авлага	27.4	13.8	-13.6
Хувь хүмүүсээс авах авлага	183.0	213.2	30.2
Дүн	347.8	243.5	-104.3

Эх сурвалж: Авлагын 2022 [оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан](#)

Дээрх авлагаас сумын ерөнхий орлогын дансанд 9.4, ХХС-гийн данст 225.9, ЖДҮДС-гийн дансанд 8.2 сая төгрөгийн авлагууд тус тус эзэлж байна.

Дээрх авлагаас сумын ОНЕО данст ХХС-гийн 9.4 сая төгрөгийн авлага нь хэдэн онд үүссэн, төлөгдөх эзэн нь тодорхойгүй авлагын үлдэгдэлтэй тайлагнасан зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж ажиллалаа.

Аудитын илрүүлэлт

Тус сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар ХХС-ийн санхүүгийн тайланд 9.4 сая төгрөгийн авлагыг тусгаж тайлагнаагүй, хэдэн онд үүссэн, эзэн холбогдолгүй авлагыг одоо хүртэл барагдуулж ажиллаагүй зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж ажилласан.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой дансны авлага өглөг үүсээгүй болно.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 419.0 сая төгрөг, [эцсийн үлдэгдэл](#) 88.3 сая төгрөг болж, 330.6 сая [төгрөгөөр](#) буурсан нь ЭМТ, Соёл, Сургууль Цэцэрлэгийн байгууллагууд орон нутагт нэгтгэгдэхгүй болсонтой холбоотой байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	88.4	0	-88.4
Тусгай зориулалттай материал	2.1	0	-2.1
Эм боох материал	86.3	0	-86.3
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	0	0	0
Бэлэн бүтээгдэхүүн	0	0	0
Хангамжийн материал	318.9	80.4	-238.5
Бичиг хэргийн материал	0.1	0.1	0
Аж ахуйн материал	61.8	38.1	-23.7
Сэлбэг хэрэгсэл	0	4.0	4.0
Түлш, шатах тослох материал	13.7	0	-13.7
Барилгын засварын материал	3.6	0	-3.6
Хүнсний материал	39.7	0	-39.7
Бусад хангамжийн материал	199.9	38.2	-161.7
Мал амьтад	11.6	7.8	3.8
Дүн	418.9	88.3	-330.6

Эх сурвалж: Бараа материалын 2022 [оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан](#)

Тайлант онд бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр 182.9 сая төгрөгөөр худалдан авч, үнэ төлбөргүй хандиваар 12.1 сая төгрөгийн бараа материалыг тус тус орлого авч тайлагнажээ.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 11/06 тоот тогтоолоор цаашид ашиглах боломжгүй 5.2 сая [төгрөгийн](#) бараа материалыг акталж данс бүртгэлээс хассан байна.

Аудитын илрүүлэлт

Сумын ТТЗ-ийн 2022 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаар ОНХС-гаар бэлтгэсэн 3577.5 мянган төгрөгийн материалыг шилжүүлэх тогтоол шийдвэр гаргаагүй байхад шилжүүлснээр тайлагнасан алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулж ажиллалаа.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө

Бусад эргэлтийн хөрөнгө дансны эцсийн үлдэгдэлгүй болно.

Хүснэгт 6. Бусад эргэлтийн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад			
Дүн			

Эх сурвалж:

Аудитын илрүүлэлт

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 4923.1 сая төгрөг, [эцсийн үлдэгдэл](#) 975.7 сая төгрөг болж, 3947.4 сая [төгрөгөөр](#) буурсан нь ЭМТ, Соёлын төв, сургууль, цэцэрлэг гэсэн төсөвт байгууллагууд салбар, салбарын нэгдсэн тайланд нэгдсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	4794.4	959.9	-3834.5
Барилга, байгууламж, орон сууц	4052.8	379.7	-3673.1
Авто-тээврийн хэрэгсэл	456.8	383.7	-73.1
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	816.5	260.1	-556.4
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	181.4	12.8	168.6
Бусад үндсэн хөрөнгө	376.2	315.3	60.9
Дуусаагүй барилга, байгууламж			
Биет бус хөрөнгө	128.7	15.8	-112.7
Программ хангамж	9.9	3.1	6.8
Бусад биет бус хөрөнгө	121.9	13.8	108.1
Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/			
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө /ТӨҮГ/			
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө /ТӨҮГ/ + Бусад			
Дүн	5910.8	1658.9	-4251.9

Эх сурвалж: Үндсэн хөрөнгийн 2022 [оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан](#)

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 100.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө бэлтгэж, 29.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэн авч, 27.4 сая төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй буюу хандиваар орлого авч үндсэн хөрөнгийг нийт 156.7 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 3947.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хассанаар тайлагнасан нь эрүүл мэнд соёлын байгууллагууд нь харьяа салбартаа нэгтгэгдсэнтэй холбоотой байна.

Дуусаагүй барилга дансанд үлдэгдэл хөрөнгөгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Тус сумын БХС-гийн хөрөнгөөр бэлтгэгдсэн 6480.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шилжүүлэх тогтоол шийдвэр гаргаагүй байхад ЗДТГ-т шилжүүлснээр бүртгэж тайлагнасан алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулж ажиллалаа.

3.5.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эхний үлдэгдэл 4.1 сая төгрөгийн, эцсийн үлдэгдэл 5.6 сая төгрөг болж, 1.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 8. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/ сая төгрөгөөр /		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Татварын өглөг	0.9	4.1	2.8
Байгууллагад төлөх өглөг	0.4	0	0
Ажилчидтай холбоотой өглөг	2.4	1.5	-0.9
Бусад	0.4	0	-0.4
Дүн	4.1	5.6	

Эх сурвалж: Өр төлбөрийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Дээрх өглөгийг “Ингэт дөл” ОНӨААТҮГ нь санхүүгийн тайландаа өглөгийн үлдэгдлээр тайлагнасан байна.

Урт хугацаат өр төлбөрийн данс үлдэгдэлгүй болно.

Аудитын илрүүлэлт:

Өр төлбөртэй холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй болно.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 5910.8, эцсийн үлдэгдэл 1659.0 сая төгрөг болж 4251.8 сая төгрөгөөр буурсан нь Эрүүл мэнд, соёл, боловсролын байгууллагууд нь харьяа салбартаа нэгтгэгдсэн холбоотой байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	/ сая төгрөгөөр /		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1943.1	812.8	1130.3
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	1595.6	465.3	0
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	347.5	347.5	0
Хуримтлагдсан үр дүн	1781.2	442.4	-1338.8
Өмнөх үеийн үр дүн	950.6	318.8	631.8
Тайлант үеийн үр дүн	830.6	123.7	706.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2182.4	398.1	-1784.3
Дүн	5906.7	1653.3	-4253.4

Эх сурвалж: Засгийн газрын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 812.3 сая төгрөг болж 1130.3 сая төгрөгөөр буурсан нь эрүүл мэнд, сургууль, цэцэрлэг, соёлын байгууллагууд нь харьяа салбартаа санхүүгийн тайлангаа нэгтгүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансны үлдэгдэл 398.1 сая төгрөг болж 1784.3 сая төгрөгөөр буурсан нь орон нутгийн байгууллагуудаас бусад байгууллагуудын хөрөнгийн дахин үнэлгээ салбарууддаа шилжиж тайлагнасанатай холбоотой болно.

Эздийн өмчийн бусад хэсэг дансны үлдэгдэлгүй болно.

Хуримтлагдсан үр дүн 442.5 сая төгрөг болж 1338.7 сая төгрөгөөр буурсан нь бүтцийн өөрчлөлтөөр хөрөнгө хасагдаж тайлагнасанатай холбон үзэж байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус сумын төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас 258.8, орон нутгийн төсвөөс 1649,5 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1147.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн төсвийн төслийн нийт зардлын дүнг 884.6 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 2031.7 сая төгрөгөөр тодотгол хийж өөрчилжээ.

Энэ нь ТҮ-1-3 шатлалаар цалинждаг гэрээт ажилчдыг орон нутгийн байгууллагад нэгтгэхээр шийдвэр гарч гэрээт ажилчдын цалин, НДШ, тогтмол зардал болон төрийн үйлчилгээний цэвэрлэгээний зардлуудыг нэмэгдүүлсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 7 хөтөлбөрт зориулан 27 арга хэмжээнд 2031.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1496.7 сая төгрөгийг урсгал зардалд, урсгал шилжүүлэгт 22.3, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 169.5, хөрөнгийн зардалд 343.3 сая төгрөг зарцуулахаар тус тус төлөвлөн батлуулжээ.

Нийт зардлыг эх үүсвэр тус бүрээр харуулбал:

Орон нутгийн төсвөөс 1649.6, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 382.2 сая төгрөгийн санхүүжилт бүрдүүлэхээр батлуулсан байна.

Гүйцэтгэлээр 1663.4 сая төгрөгийг улсын /орон нутгийн төсвөөс, 155.0 сая төгрөгийг нийт 1818.4 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч батлагдсан зардлаас 213.4 сая төгрөгөөр хэмнэж ажиллажээ.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 155.0 сая төгрөгийг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 227.2 сая төгрөгөөр дутуу орлого бүрдүүлсэн нь ЖДҮДС болон ХХС-гийн эргэн төлөлтийн авлага бүрэн ороогүйтэй холбоотой байна.

Туслах үйл ажиллагааны орлого ЗДТГ нь 0.3 сая төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 0.2 сая төгрөгийн орлого оруулж 90 хувийн биелэлтэй тайлагнажээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл бодит зардлаар 1804.4 сая төгрөг буюу 88.8 хувийн гүйцэтгэлтэй буюу батлагдсан зардлаас сая төгрөгөөр хэмнэсэн үзүүлэлтэй байна.

Үүнд: Хэмнэгдсэн зардлуудыг дурдвал:

Цалин хөлс нэмэгдэл цалинд 28.1 сая, НДШ-ийн зардалд 3.3 сая, хөрөнгийн зардал 112.5, шуудан холбооны зардал 0.2, ХХС-гаас олгох зээл 69.0 сая төгрөгийг тус тус хэмнэж ажиллажээ.

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаар 1818.4 сая төгрөг буюу 14.0 сая төгрөгийн зөрүү дүн сумын ИТХ нь түлш халаалтын зардлыг 2.0, Соёлын төв 12.0 сая төгрөгөөр илүү зарцуулалт хийгдэж гүйцэтгэлийн тайланд Соёлын төв нь дээд шатны байгууллагад нэгтгэгдсэнтэй холбоотойгоор буурч тайлагнасан.

Энэ нь байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал хүрэлцэхгүй буюу тодотгол хийж батлуулаагүй, төлөвлөсөн зардлаас илүү зарцуулалтын эрх нээсэнтэй холбон үзэж байна.

Хүснэгт 10. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Здтг -Үндсэн үйл ажиллагаа	418.4	396.2	22.8	94.7
2	Баг хорооны засаг дарга	65.5	65.7	1.7	100.3
3	Нийтлэг үйлчилгээ	37.5	37.5	0	100
4	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	11.8	11.8	0	100
5	Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдөх	4.9	4.9	0	100
6	Бусад тоног төхөөрөмж	23.0	23.0	0	100
7	Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	35.0	35.0	0	100

/сая төгрөгөөр/

8	Хур хог хаягдал орчны бохирдол	4.0	4.0	0	100
10	Улсын баяр наадам	10.0	10.0	0	100
11	ИТХ -Үндсэн үйл ажиллагаа	4.6	4.4	0.2	94.6
12	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	0.2	0.2	0	100
13	Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдөх	5.4	5.4	0	100
14	Багийн ИНХ даргын урамшуулал	6.7	6.7	0	100
15	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	6,0	1,6	4,4	26,8
16	Цэц -төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	67,2	67,2		100
17	Нийтлэг үйлчилгээ	55,8	55,8		100
18	Сур -төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	337,7	337,7		100
19	Нийтлэг үйлчилгээ	670,1	670,1		100
20	ЭМТ -төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	529,8	529,8		100
21	ОНХС Итгэлцүүр	172,7	172,7		100
22	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	6,5	6,5		100
23	Мал	119,6	43,1	76,5	36
24	Бусад	21,1	21,1	0	100
25	БХС Байгаль орчин нөхөн сэргээх	66,7	81,4	58,6	122
26	ХХС-эргэн төлөгдөх зээл	161,8	60,5	101,3	37,4
27	ЖДҮ сан	30,0	11,3	18,7	37,7

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны нэгтгэсэн тайлангаар 102.2 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч гүйцэтгэлээр Сэлэнгэ мөрний гүүрний засварт 50.0, зам засварт 30.0, засварын материалд 2.5, цэвэр усны шугамын зураг төсвийн үнэд 5.0, хог цэвэрлэгээнд 1.5, ХАА-н тооллогын зардалд 4.6, ундны усны түгээлтийн хөлсөнд 3.1, бусад зардалд 0.6, морин эргүүлийн зардалд 4.9 сая төгрөгийг тус тус нэмэлт дансаар зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Суманд төсөл хөтөлбөр хэрэгжээгүй болно.

Хүснэгт 11. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	/мянган төгрөгөөр/	
					Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан

Хэрэгжилт нь дутуу болон хангалтгүй байгаа төсөл хөтөлбөрийн шалтгаан нөхцөл байдал үүсээгүй болно.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор П.Мөнхтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Ж.Энхцоодол, дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Эрдэнэ нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 1/39 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны санхүүжилтийн дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2023 оны санхүүжилтийн дүнгийн 3620.9 сая төгрөгөөс 75 хувиар буюу 40.7 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор 2 орон тоог бууруулан ажиллаж, цалингийн зардлыг 28.1, бараа үйлчилгээний зардлыг 45.7 сая төгрөгөөр, авлагыг 104.2, 4.1 сая төгрөгөөр тус тус барагдуулж батлагдсан төсвөөс зардлыг 213.4 сая төгрөгөөр хэмнэж ажилласан байна.

4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлэх мэдээллүүдээс 4 мэдээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Зөвлөмж өгөв.

4.6.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус сумын БХС-гийн зарцуулалтыг түүвэрлэн шалгахад шатахууны даргын цохолтгүй, жолоочийн тооцооны замын хуудас хөтлөөгүй, анхан шатны баримтын бүрдэлт дутуу 117.5 мянган

төгрөгийг зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн 1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;”, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.”, 3 дугаар зүйлийн 7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.” гэсэн заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй тул холбогдох хуулийн заалтад нийцэхгүй, үнэн зөв, бодитой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн:

Төлбөрийн акт тогтоов.

Тус сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар БХС-гийн зарцуулалтыг тулгахад удирдлага штабын шуурхай командын бүрэлдэхүүнийг томилж анхны тусламжийн нөхөрлөл багт 18 ширхэг хантааз 270.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн 1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1-д “Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно”, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.”, Байгал хамгаалах Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд заруулах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журмын 3 дугаар зүйлийн 7-д “Төлбөрийн орлогын хэсгийг энэ журмын 3.5, 3.6-д зааснаас бусад арга хэмжээнд зарцуулахыг хориглоно.” гэсэн заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй тул холбогдох хуулийн заалтад нийцэхгүй, үнэн зөв, бодитой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн:

Төлбөрийн акт тогтоов.

Сэлэнгэ сумын ЖДҮДС-гаас 2022 оны байдлаар 7 иргэнд 8.0 сая төгрөгийн зээл олгосон боловч тус зээл нь зориулалтын дагуу хэрэгжсэн эсэх хяналт тавьж ажиллаагүй хэрэгжилтийн тайлан мэдээ байхгүй нь НББ-ийн тухай хуулийн НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.”, 3 дугаар зүйлийн 7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.” гэсэн заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Зөвлөмж хүргүүлэв.

Тус сумын ЖДҮДС-гаас олгосон иргэдийн зээлийн эцсийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулж ажиллаагүй нь НББ-ийн тухай хуулийн НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.”, 20 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;” гэсэн заалтыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Зөвлөмж хүргүүлэв.

БХС-гийн орлогыг ойжуулалт хийгдсэн иргэд, аж ахуй нэгжээс орсон орлогоор тайлагнадаг ч тухайн иргэн аж ахуйн нэгжээс орох орлогыг тулган баталгаажуулж ажилладаггүй, авлага, өглөгийн тооцоо хийгддэггүй, гүйцэтгэлийн тайланд хяналт тавьж баталгаажуулдаггүй, ойжуулалт хийгдсэн тайлан мэдээ байхгүй, тодорхойгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн 1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.”, 3 дугаар зүйлийн 7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.” гэсэн заалтыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Зөвлөмж хүргүүлэв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээллээс 4 мэдээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нь шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байна.

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаар бичнэ.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	2	47.4	2	47.4	100
Албан шаардлага	0	0	0	0	0
Зөвлөмж	3	11.9	3	11.9	100
Нийт дүн	5	59.3	5	59.3	100

Төлбөрийн акт, зөвлөмжийн биелэлтийг 2022 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдрийн 03/125 тоот албан бичгээр хэрэгжилтийн хариуг ирүүлсэн байна.

4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

ХХС-гийн олон жил болсон, холбогдох эзэн тодорхойгүй авлагыг барагдуулах ажлыг зохион байгуулж ажилласныг дараагийн аудитаар шалгах асуудалд оруулах нь зүйтэй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 6.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 0.4 сая төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт, 4 зөвлөмж өгч, 6.5 сая төгрөгийг залруулж ажиллалаа.

Үүнд: Үндсэн хөрөнгийн тайланд тушаал шийдвэргүйгээр 6.5 сая төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлснээр тайлагнасныг залрууллаа.

Аудитаар 0.4 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэнд 2 төлбөрийн акт, 4 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Тус сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар БХС-гийн зарцуулалтыг түүвэрлэлтийн горим сорилоор 117.5 мянган төгрөгийн шатахууны зарцуулалтыг даргын цохолтгүй, жолоочийн тооцооны замын хуудас хөтлөөгүй, анхан шатны баримтын бүрдэлт дутуу, мөн төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, 270.0 мянган төгрөгөөр нөхөрлөл багийн гишүүдэд хантааз худалдан авч олгосон зэрэг зөрчил илэрсэнд 2 төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага бичигдээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. ЖДҮДС-тай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

ЖДҮДС-гаас олгосон зээлийг зориулалтын дагуу зарцуулсан тайлан мэдээг хавсаргаж баримтжуулаагүй.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

ЖДҮДС-гийн хэрэгжилтийн тайлан мэдээг гаргаж, АШБ-ыг бүрдүүлж ажиллах.

2. ЖДҮДС-гийн зарцуулалтай холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт:

ЖДҮДС-гийн зээл олгосон иргэдийн зээлийн эцсийн үлдэгдлийг тооцон баталгаажуулж ажиллаагүй байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж

ЖДҮДС-гийн зээлийн үлдэгдлийг иргэдтэй хагас бүтэн жилд тооцоо нийлж үлдэгдлийг баталгаажуулан ажиллах.

3. БХС-гийн зээлтэй холбоотой асуудал

3.1 Илрүүлэлт:

БХС-гийн орлогыг ойжуулалт хийгдсэн иргэд, аж ахуйн нэгжийн орлоготой тулган баталгаажуулдаггүй, авлага өглөгийн тооцоо хийдэггүй, ойжуулалт хийсэн гүйцэтгэлд хяналт тавьж ажилласан тухай тайлан мэдээг хөтөлж гаргаагүй байна.

3.2 Өгсөн зөвлөмж

БХС-аас ойжуулалт хийсэн гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулж орлогыг бодитой тооцох.

4. Шилэн данстай холбоотой асуудал

4.1 Илрүүлэлт:

Шилэн дансанд мэдээлэх мэдээллээс 4 мэдээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

4.2 Өгсөн зөвлөмж

Шилэн дансанд мэдээлэх мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс				Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн

ЖДҮДС-аас 7 иргэнд 8.0 сая төгрөгийн зээл олгосон боловч тус зээл нь зориулалтаар хэрэгжсэн тайлан мэдээг хавсаргаагүй байна.	1	0					1	0				
ЖДҮДС-аас олгосон иргэдийн зээлийн үлдэгдлийг баталгаажуулж тооцоо нийлж ажиллаагүй байна.	1	0					1	0				
БХС-гийн орлогыг иргэн аж ахуй нэгжтэй тооцоо нийлж баталгаажуулдаггүй, хяналт хийсэн тайлан мэдээ байхгүй.	1	0					1	0				
Даргын цохолтгүй, жолоочийн тооцооны замын хуудас хөтлөөгүй шатахуун зарцуулсан.	1	117.5	1	117.5								
Дүн	4	117.5	1	117.5			3	0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								

Шилэн дансны мэдээг хугацаанд нь мэдээлээгүй.	1	0					1	0
Дүн	1	0					1	0
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
БХС-гийн хөрөнгөөс 18 ширхэг хантааз 270.0 мянган төгрөгөөр худалдан авс	1	270.0	1	270.0				
Дүн	1	270.0	1	270.0				
Нийт дүн	2	0	1	270.0			1	0